

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM
HEVERLEE, ABDIJ VAN PARK, TIENDENSCHUUR

A. DEVROE & J. CLAESEN
DECEMBER 2013

COLOFON

Opgraving ☐

Vergunningsnummer:

Datum aanvraag:

Naam aanvrager:

Naam site:

Prospectie ☒

2013/495

30 oktober 2013

Annika Devroe

Heverlee, Abdij van Park, Tiendenshuur

Project

Archeologische prospectie met ingreep in de bodem – Heverlee, Abdij van Park, Tiendenshuur

Opdrachtgever

Stad Leuven

Professor Van Overstraetenplein 1

3000 Leuven

Opdrachtnemer

ARCHEBO bvba

Merelnest 5

B-3470 Kortenaken, België

BE 0834.280.172

+32 (0)491/74.60.77

info@archebo.be

Projectuitvoering

Jan Claesen, ARCHEBO bvba

Annika Devroe, ARCHEBO bvba

Begeleiding

Geert Vynckier, Erfgoedonderzoeker archeologie, Onroerend Erfgoed

ARCHEBO-rapport 2013/17

ISSN 2034-5615

© 2013 ARCHEBO bvba

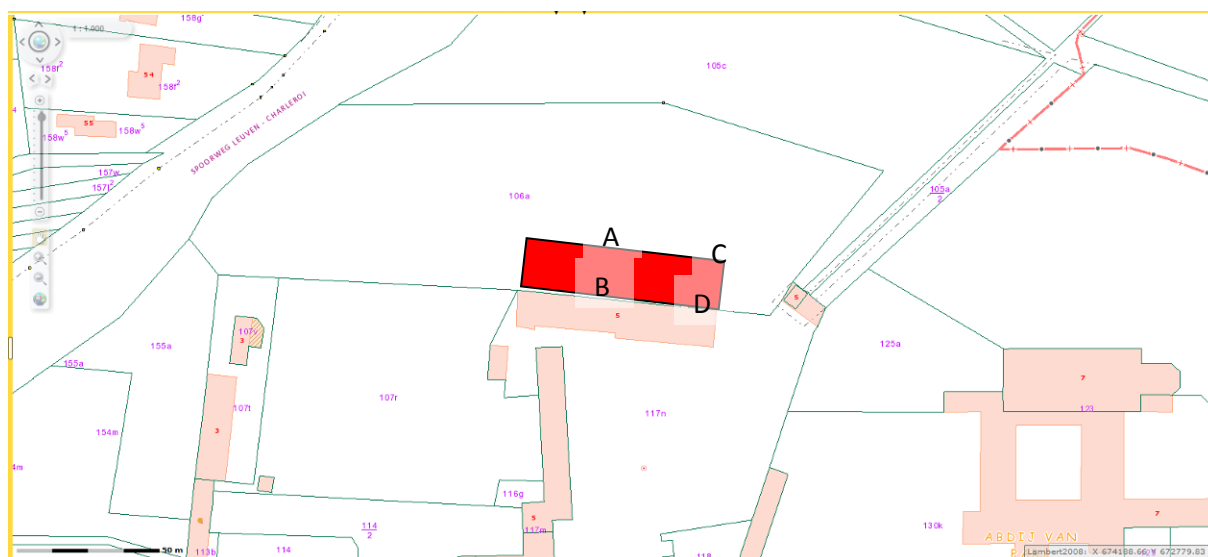
ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

Inhoud

ADMINISTRATIEVE FICHE	I
1. INLEIDING	1
2. PROJECTBESCHRIJVING	1
3. SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED	1
4. BODEMKUNDIGE SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED	3
5. GEPLANEDE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
6. BUREAUSTUDIE - ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING	5
6.1. BEKNOPTTE GESCHIEDENIS VAN DE TIENDENSCHUUR EN DE ACHTERLIGGENDE TUIN	5
6.2. VROEGER ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK.....	10
6.3. BESLUIT EN VOORSTEL WERKPUTINPLANTING	11
7. METHODE	13
8. RESULTATEN	13
8.1. BORINGEN	13
8.2. WERKPUT 1	14
8.3. WERKPUT 2	18
8.4. ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN	19
9. EVALUATIE, WAARDERING EN AANBEVELINGEN	19
9.1. Evaluatie	19
9.2. Waardering.....	19
9.3. Aanbevelingen.....	19
10. BIBLIOGRAFIE	20
11. BIJLAGEN	21

ADMINISTRATIEVE FICHE

Opdrachtgever		Stad Leuven	
Uitvoerder		ARCHEBO bvba	
Vergunninghouder		Annika Devroe	
Bewaarplaats archief		ARCHEBO bvba	
Bewaarplaats vondsten		Stad Leuven	
Vergunningsnummer		2013/495	
Projectcode		HETI	
Vindplaatsnaam		Heverlee, Abdij van Park, Tiendenshuur	
Locatie	Provincie	Vlaams-Brabant	
	Gemeente	Leuven	
	Deelgemeente	Heverlee	
	Plaats	Abdij van Park 5	
Lambertcoördinaten	A	X	174391
		Y	172807
	B	X	174393
		Y	172799
	C	X	174430
		Y	172805
	D	X	174432
		Y	172795
Kadaster (CadGis)		Afdeling 12, sectie E, perceel 106a (partim)	

Orthofoto plangebied (AGIV)

Begin- en einddatum terreinwerk	02/12/2013
Grootte projectgebied	645 m ²
Grootte onderzochte oppervlakte	55,86 m ²

1. INLEIDING

Naar aanleiding van de restauratie van de Tiendenshuur in de Abdij van Park te Heverlee door Architectenbureau K. Beeck zal een deel van het talud aan de noordzijde afgegraven moeten worden. Op dit moment zorgt de druk van het talud er namelijk voor dat de muren van de schuur inklinken. Aangezien op oude plannen naast de Tiendenshuur een laan te zien is, wou men graag de exacte locatie ervan achterhalen, evenals eventuele begroeiing. Hiervoor werd een prospectie met ingreep in de bodem opgelegd door het agentschap Onroerend Erfgoed. Aangezien het om een kleinschalig project gaat in functie van een restauratie, werd besloten geen bijzondere voorwaarden op te stellen, maar wel een meer uitgebreid plan van aanpak bij de vergunningsaanvraag te voegen.

De opdracht werd door Stad Leuven toegekend aan ARCHEBO bvba op 11 oktober 2013.

De prospectievergunning werd afgeleverd op 22 november 2013. De opdracht werd uitgevoerd op 02 december 2013.

Dit document vormt het eindrapport van deze opdracht.

2. PROJECTBESCHRIJVING

Doel van het onderzoek is een archeologische evaluatie van het onderzoeksgebied. Hierbij moeten volgende vragen beantwoord worden:

- Zijn er sporen aanwezig van de laan of tuinpad?
- Hoe was deze opgebouwd?
- Kunnen er nog sporen teruggevonden worden van bomen of andere begroeiing die de laan flankerden?
- Werden nog andere sporen aangetroffen?
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

De opgeleverde eindproducten omvatten (in overeenstemming met de minimumnormen):

- Het eindrapport
- Het werkputinplantingsplan
- Sporenplannen
- Het onderzoeksarchief, met onder meer:
 - Inventarislijsten vondsten, sporenbeschrijving, plannen/tekeningen, foto's
 - Dagboek
 - Rapport
 - Foto's, plannen/tekeningen, profieltekeningen en beschrijvingen
 - Vondsten

3. SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Het onderzoeksgebied is in Heverlee gelegen en bevindt zich ten zuid-zuidoosten van de stadskern van Leuven. Het terrein is gelegen op de site van de Abdij van Park. Kadastraal valt dit onder afdeling 12, sectie E, perceel 106a (partim).

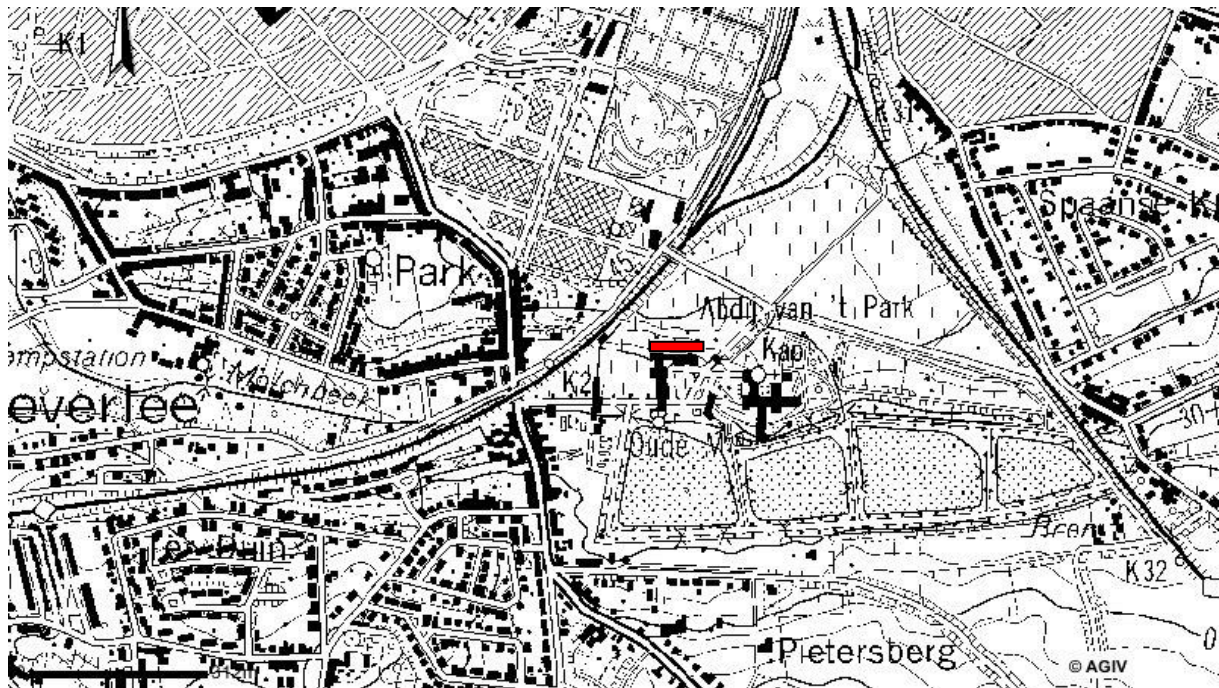

Fig. 1 Detail topografische kaart met aanduiding van het plangebied. (AGIV 2006)

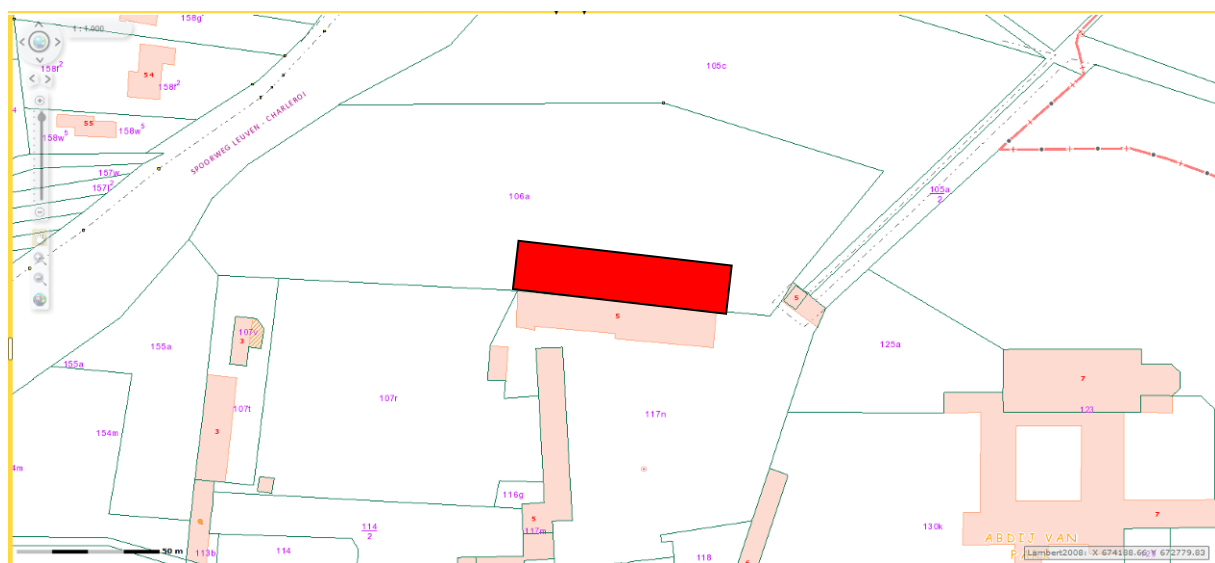

Fig. 2 Detail kadasterkaart met aanduiding van het plangebied (CadGis 2013).

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de voet van een talud. Het gaat om een zuidgerichte helling. Ter hoogte van WP1 varieert het maaiveld tussen 31,80m TAW (tegen de schuur) en 32,58m TAW (naar het noorden toe). Ter hoogte van WP2 is het maaiveld tegen de schuur 29,98m TAW en noordelijker 32,47m TAW.

Fig. 3 Foto genomen langs de schuur, richting Norbertuspoort, waarop het hoogteverschil duidelijk te zien. (ARCHEBO bvba 2013)

4. BODEMKUNDIGE SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Op de bodemkaart wordt het onderzoeksgebied als sLbc-bodem aangeduid (Fig. 4). Het gaat om een droge zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont en zandsubstraat.

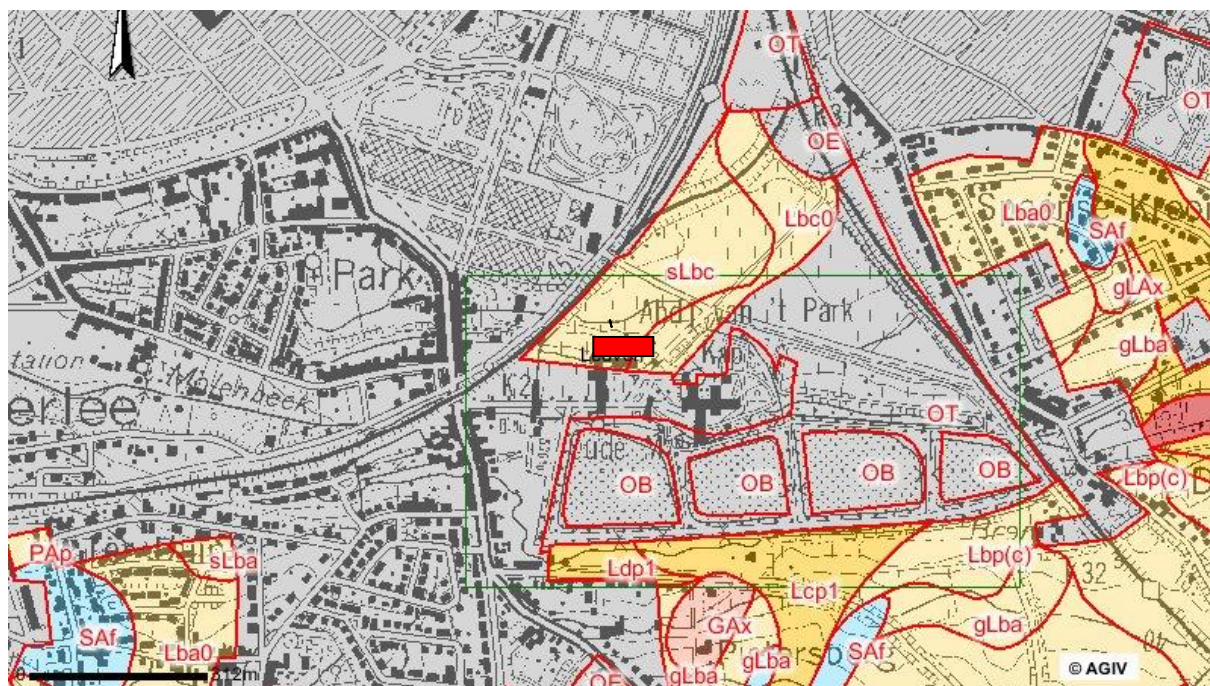

Fig. 4 Detail bodemkaart en aanduiding van het onderzoeksgebied (rood). (AGIV 2006)

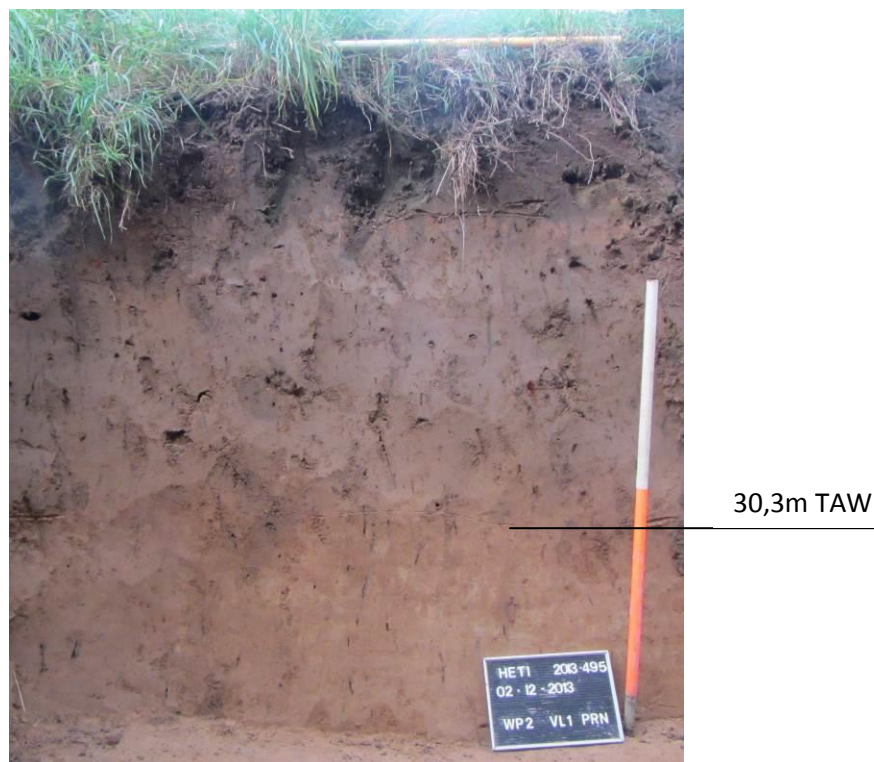

Fig. 5 Noordprofiel in werkput 2. (ARCHEBO bvba 2013)

Uit het profiel in werkput 2 kan de bodemkundige gesteldheid opgemaakt worden (Fig. 5). Deze wijkt enigszins af van de kartering sLbc. Ook werkput 1 vertoont een gelijkaardige gesteldheid. De textuur bestaat uit zandleem (L). De drainageklasse kan als droog beschouwd worden aangezien de landbouwkwaliteiten nog goed zijn, maar op -1,80m nog geen reductie aanwezig is. Als profielontwikkeling is de textuur B horizont hier niet gevlekt. Tevens is deze niet verbrokken zoals weergegeven met een c in de profielontwikkeling. Beter kan hier de profielontwikkeling als a aangeduid worden : textuur B horizont. Tenslotte kon er geen discontinuïteit vastgesteld worden in de lithologische aard. Er is dus geen substraat waarneembaar.

Voorstel classificatie : Lba : droge zandleem met textuur B horizont.

5. GEPLANDE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Dit onderzoek gebeurt in functie van de restauratie van de Tiendenshuur waarbij een deel van het talud zal afgegraven worden omwille van stabiliteitsproblemen. Naar aanleiding van deze toekomstige afgraving wil men nagaan of er nog restanten van de oorspronkelijke laan aanwezig zijn, zodat deze eventueel gereconstrueerd kan worden op een gelijkaardige manier.

6. BUREAUSTUDIE - ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Het archeologisch vooronderzoek werd voorafgegaan door een beknopte bureaustudie waarbij niet zozeer de hele geschiedenis van Abdij van Park zal aangehaald worden, maar de nadruk zal liggen op de Tiendenschuur en de achterliggende laan en moestuin. Hierbij werd vooral aandacht geschonken aan de cartografische en iconografische documenten.

6.1. BEKNOPTE GESCHIEDENIS VAN DE TIENDENSCHUUR EN DE ACHTERLIGGENDE TUIN

Reeds in de 15de eeuw wordt de aanwezigheid van een groentetuin of “lochting” vermeld. In 1430 werd een nieuwe poort gemaakt die de toegang verleende tot de moestuin. Tot minstens in de tweede helft van de 16de eeuw was deze tuin ook in gebruik als wijngaard. Volgens een rekening van 1554-1555 werd de poort van de wijngaard vernieuwd.

Op de oudste gravure van de abdij (1610) kan men enkel bomen ontwaren.¹ (Fig. 6)

Fig. 6 Gravure van J.B. Gramaye uit 1610 (Collectie Parkabdij)

Volgens de gravure van Courtmans en Vorstermans uit 1649 was de tuin volgens een geometrisch patroon ingedeeld (Fig. 7). Ter hoogte van de Norbertuspoort (toen *Boschpoerte*) bevond zich vermoedelijk de kruidentuin en een tuinpaviljoen.²

¹ A. Wouters 2013.

² A. Wouters 2013.

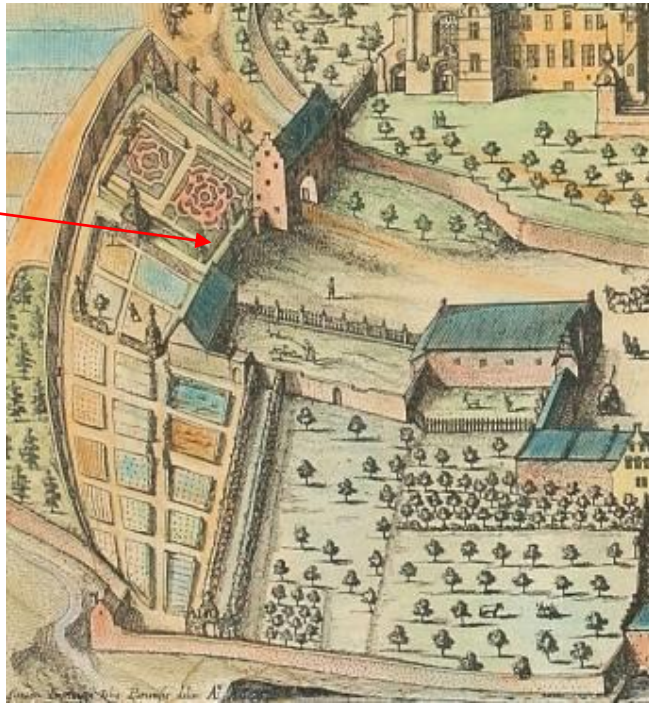

Fig. 7 Gravure van A. Courtmans en L. Vostermans uit 1649. (Collectie Parkabdij)

Het huidige neerhof en het neerhofplein kwamen tijdens het abbatiaat van Abt Libert De Pape tot stand in de periode van 1661-1664. Onder leiding van bouwmeester Joris Nempe bouwde men in 1663 een nieuwe Tiendenschuur in het verlengde van de in 1653 opgetrokken koe- en varkensstallen. Ten westen van het neerhofplein, in het verlengde van de Sint-Janspoort, bouwde meestermetser Christiaan Boudewijns nieuwe paarden- en koestallen met een fraaie rondboogarcade. In 1666 werd ook een waterpoel ten zuiden van het provisorienhuis aangelegd.

Na de bouw van het huidige neerhof bleef de tuin een geometrische indeling vertonen. Er liep een weg van de oostelijke toegangspoort naar het westen die langs de noordgevel van de nieuwe stallen liep. Deze was afgeboord met bomen of hagen.³ (Fig. 8, Fig. 9)

³ A. Wouters 2013.

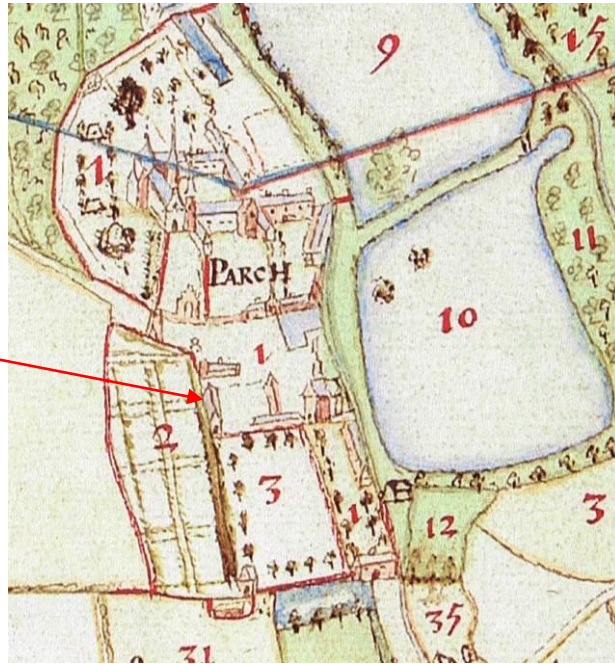

Fig. 8 Detail van een tekening uit het kaartboek van Joris en Willem Subil, 17de eeuw. (M. Smeets et al., *Archeologisch onderzoek Mariapoort* : 11)

Fig. 9 “Boschboek” uit 1666. (Collectie Parkabdij)

Een “*lijst van goederen van de abdij van Park*” uit 1672 vermeldt dat binnen de omheiningsmuren nog een “cruydhof” en een “hophof” aanwezig waren. Op een prekadastrale kaart uit 1680 loopt de laan tegen de noordgevel van de tiendenschuur en stal en leidde ze naar een gebouw (Fig. 10). Aan de zijde van de Norbertuspoort was de kruidtuin ingedeeld in parterres met gebogen paden. De “hophof” was beplant met bomen.⁴

⁴ A. Wouters 2013.

Fig. 10 Prekadastrale kaart uit 1680. (Collectie Parkabdij)

Op een gravure uit 1726 kan men zien dat de moestuin begrensd was met lage hagen (Fig. 11). Tussen de moestuin en de kruidentuin was een lange pergola of lovergang. De laan langs de Tiendenschuur lijkt begrensd te zijn met een hoge haag.⁵

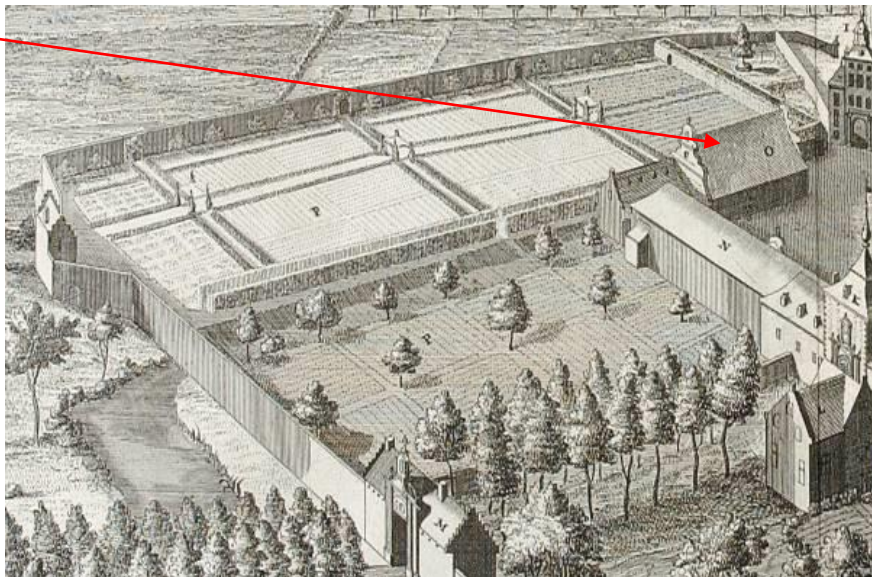

Fig. 11 Gravure uit 1726, gemaakt in opdracht van abt Hieronymus De Waerseggere. (Collectie Parkabdij)

Op de Ferrariskaart lijkt de moestuin niet enkel in vierkanten opgedeeld te zijn, maar eveneens in driehoeken (Fig. 12). Naast de Tiendenschuur loopt een wegje die na de stallen en knik maakt en daarna verder westwaarts loopt.⁶

⁵ A. Wouters 2013.

⁶ A. Wouters 2013.

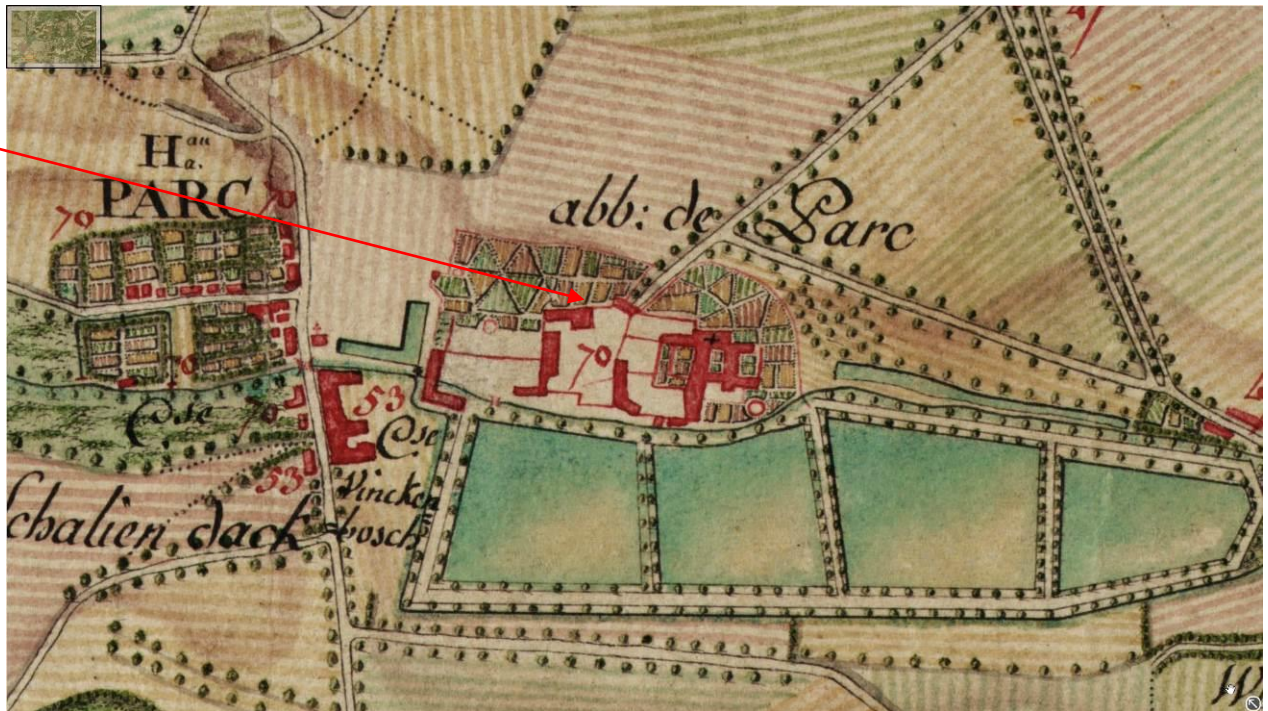

Fig. 12 Ferrariskaart, ca. 1777 (Koninklijke Bibliotheek van België 2010)

Op foto's uit de 20ste eeuw kan men zien dat de laan verdwenen is.⁷ (Fig. 13, Fig. 14)

Fig. 13 Foto van voor 1900. (Fotocollectie Parkabdij inv.nr.2-071, s.d.)

⁷ A. Wouters 2013.

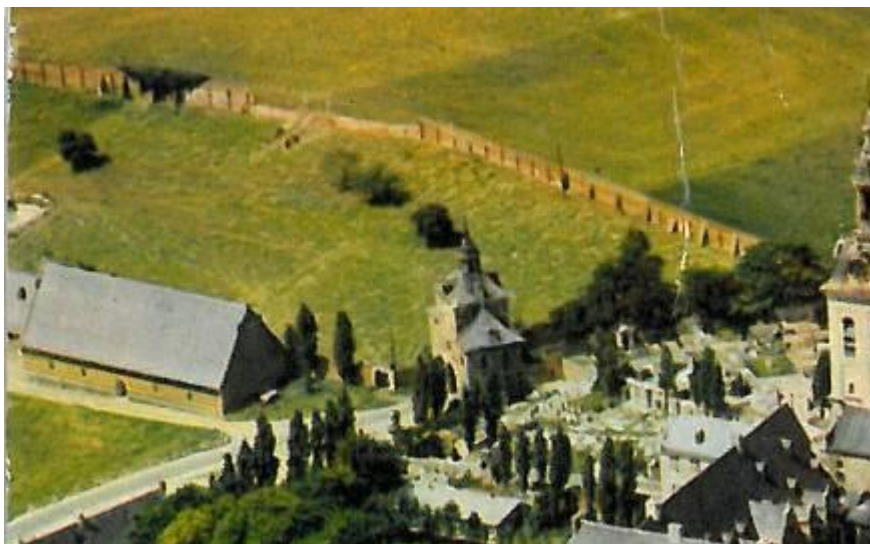

Fig. 14 Foto waarop de Tiendenshuur te zien is, ca. 1960-1980. (Fotocollectie Parkabdij inv.nr. 4-142 Iris, s.d.)

6.2. VROEGER ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

In de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) staat de Abdij van Park aangeduid als locatie 2204 (Fig. 15). Er gebeurden reeds verschillende archeologische onderzoeken op de site. De vroegste opgraving gebeurde in 1943 onder Lemaire en vond plaats in en rond de abbatiale kerk. In 2005 werd een stuk van de oostelijke bakstenen gevel van de oude Tiendenshuur vrijgelegd en een vermoedelijk laatmiddeleeuws wegdek. Deze weg bestond uit “boordstenen in groenige veldsteen en witte zandstenen, waarbij het eigenlijke wegdek bestaat uit witte zandstenen en harde, porfierachtig gesteenten”. Bij deze prospectie met ingreep in de bodem werden ook twee sleuven ten zuiden van de tiendenshuur, op het binnenplein, aangelegd.⁸ In 2008 werd door Studiebureau Monumentenzorg een archeologisch onderzoek uitgevoerd in het Locutorium⁹. Een jaar later gebeurde door Studiebureau Archeologie een onderzoek in de Mariapoort¹⁰. In 2013 voerde Studiebureau Archeologie nog een archeologisch onderzoek uit in de Sint-Janspoort en het molencomplex¹¹.

Locatie 20071 betreft een 18de-eeuwse munt die bij metaaldetectie werd aangetroffen. Ook op locatie 20064 werden enkele losse, metalen vondsten aangetroffen bij metaaldetectie. Deze dateerden uit de 17de eeuw.

⁸ Werner Wouters, Johan Van Laecke, (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap) e.a., *Verslag van de prospectie met ingreep in de bodem op het neerhof van de Parkabdij in Heverlee (Leuven, provincie Vlaams-Brabant)*, uitgevoerd op 11 januari 2005.

⁹ M. Smeets (2008) *Archeologisch onderzoek in het Locutorium van de Abdij van Park* (Heverlee, Leuven, Vl.-Bt); M. Smeets (2008) Het archeologisch onderzoek van het Locutorium van de abdij van park, *Archeologie 2008, Recent archeologisch onderzoek in Vlaams-Brabant*, Leuven, 16-18.

¹⁰ M. Smeets & M. Steenhoudt (2009) *Archeo-rapport 13 : Het archeologisch onderzoek van de Mariapoort van Abdij van Park (Heverlee)*, Kessel-Lo.

¹¹ V. Vander Ginst & M. Smeets (2013) *Archeo-rapport 168 : Het archeologisch onderzoek in de Sint-Janspoort en het molencomplex van het Abdij van Park te Heverlee*, Kessel-Lo.

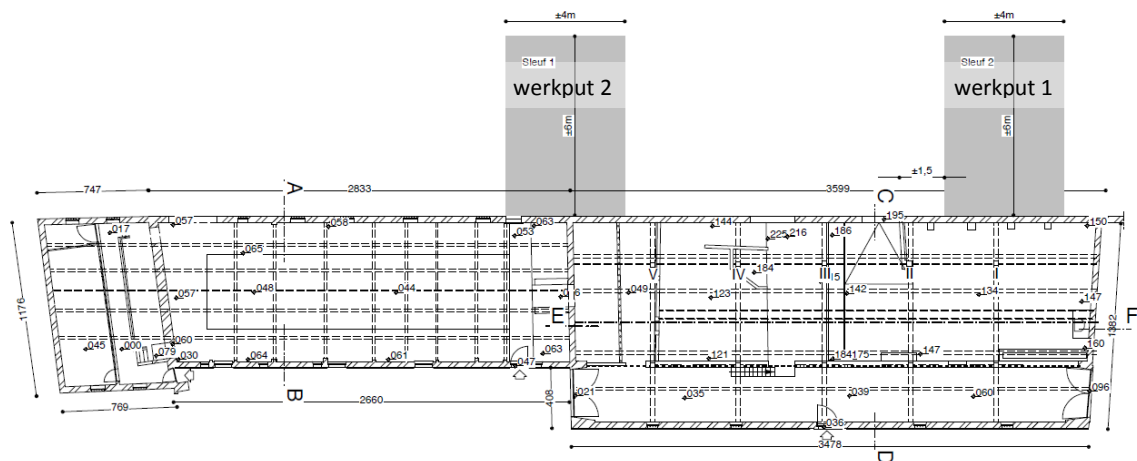

Fig. 16 Stabiliteitsput waarbij de aanzet van een deur werd gevonden. (Stad Leuven 2013)

Aangezien er een vermoeden was dat deze kelderdeur rechtstreeks uitgaaf op de weg, leek het interessant om de werkput ter hoogte van deze deur aan te leggen zodat de kans groter was om het wegdek terug te vinden.

De tweede werkput werd gepland op de overgang van de Tiendenshuur en de stallen.

De eventuele aanleg van een derde werkput zou tijdens uitvoering besproken worden met de verschillende partijen.

ABDIJ VAN t PARK	ARCHITECTENBUREAU K. BEECK bvba	Blad: 1/1
TIENDENSCHUUR	Sint-Katelijnestraat 33 2800 MECHELEN	17/10/2013
GRONDPLAN	Tel: 015/20 63 42 info@architectenbureaubeeck.be	Schaal 1/50

Fig. 17 Voorstel tot werkputinplanting op basis van de bureaustudie. (Architectenbureau K. Beeck bvba)

7. METHODE

Het terreinwerk werd opgesplitst in twee delen, namelijk het plaatsen van enkele boringen en de aanleg van de werkputten.

Er werden in totaal 7 boringen geplaatst, verspreid over het terrein. Deze dienden om na te gaan of er eventueel al restanten van de weg konden aangetroffen worden en op welke diepte deze zich bevonden.

Hierna werden twee werkputten aangelegd zoals in het voorstel tot werkputinplanting. Werkput 1 was ca. 7m lang op 4,5m breed en werd tegen de Tiendenschuur aan nog uitgebreid tot een breedte van 9,3m. Deze werkput werd in trappen aangelegd omwille van de veiligheid. Werkput 2 was ca. 5m lang op 3,6m breed. In samenspraak met de verschillende partijen werd besloten geen derde werkput meer aan te leggen.

De afgraving gebeurde door een kraan op rupsbanden van 21 ton met tandeloze graafbak van 1,80m breed. Tijdens het onderzoek werden de werkputten stratigrafisch aangelegd. Om de laan terug te vinden was het van belang laagje per laagje te verdiepen. Dit gebeurde op aangeven van de archeologen en de lagen varieerden van enkele centimeters tot een tiental centimeter. In elke werkput werd een profielput aangelegd om de bodemopbouw te kunnen zien.

Alle interessante profielen en alle sporen werden opgekuist en gefotografeerd. De sporen werden eveneens beschreven en ingetekend door een beëdigd landmeter. De aangetroffen sporen werden gecoupeerd.

Met behulp van een metaaldetector (XP Goldmaxx Power) werden metaalvondsten opgespoord. Er werden noch in de sleuven, noch in de profielen evenwel geen metaalvondsten gedaan.

Na afloop van het onderzoek werden de werkputten met instemming van het Agentschap Onroerend Erfgoed gedicht.

8. RESULTATEN

8.1. BORINGEN

Er werden 7 boringen geplaatst van oost naar west. Dit bleek geen sinecure omwille van het vele baksteenpuin in de grond. Boringen 2, 3, 4 en 5 konden hierdoor dan ook niet dieper dan 30cm gezet worden. Ook een grindboor kon niet door het puinpakket. Boring 6 kon tot op 80cm gezet worden vooraleer een grote steen (?) de boring verhinderde. Boringen 1 en 7 konden telkens tot 120cm gezet worden. Deze 3 boringen vertoonden vreemd genoeg een zelfde beeld van grof groengrijs zand. Dit vrij homogeen zand moet aangevoerd zijn omdat dit niet in de omgeving voorkomt. Tevens heeft dit zand geen goede landbouwkwaliteiten zodat het voorkomen ervan in een groentetuin, met veel humus en dus zwarte grond, niet mogelijk is.

Fig. 18 Boring 1, 5 en 7. (ARCHEBO bvba 2013)

Uit de boringen kan men slechts besluiten dat het terrein moet opgehoogd zijn met zowel baksteenpuin als aangevoerd sediment. De ophoging is dus niet afkomstig van colluvium. Een beeld krijgen van de ondergrond kan hier alleen bereikt worden met proefputten. Wellicht kunnen de putten vrij diep worden.

8.2. WERKPUT 1

Werkput 1 is 38,37m². Het eerste vlak bevindt zich op ca. 30,50m TAW, erna werd de werkput versmald en het tweede vlak aangelegd op ca. 29,30m TAW. Er werd eerst gedacht dat op deze diepte de moederbodem bereikt werd. Na nog een extra boring bleek het laatst aangelegde vlak nog niet de moederbodem te zijn, maar bevond deze zich nog ca. 30cm dieper.

De bovenste laag van WP1 bestaat uit een puinpakket dat varieert tussen 60 en 80cm dikte. Hieronder bevinden zich verschillende ophogingspakketten. Op ca. 29,75-29,95m TAW werd een zeer compacte laag aangetroffen (Fig. 19). Deze was donkergrijs en bevatte baksteenbrokjes. In het zuiden was deze zeer donker, terwijl deze naar het noorden toe een meer blauwgrijze kleur kreeg. Dit pakket werd als de weg beschouwd. Om een beter zicht te krijgen en om zeker te zijn dat het effectief om een weg ging, werd besloten te verdiepen om een duidelijke stratigrafie te bekomen.

Fig. 19 Zicht op de weg in het vlak. (ARCHEBO bvba 2013)

Na het verdiepen bleek het inderdaad om een weg te gaan, hetgeen bevestigd kan worden door de compactheid ervan en de aanwezigheid van karresporen (Fig. 20). Bij deze karresporen kan men duidelijk zien dat de lagen eronder eveneens ingezakt zijn en er is duidelijke ijzeraanrijking door waterstagnatie aanwezig.

Fig. 20 Zicht op het zuid- en westprofiel waarbij de weg door het donker pakket wordt gevormd en met aanduiding van mogelijke karresporen. (ARCHEBO bvba 2013)

Er werden geen sporen aangetroffen van begroeiing naast de weg. Mogelijks bevinden deze zich nog meer naar het noorden. Er werd echter niet meer noordwaarts gegraven omwille van het talud en de daar aanwezige moestuin.

Om de deuropeningen in de Tiendenshuur terug te vinden werd besloten om de werkput langs de schuur zelf zowel in oostelijke als westelijke richting uit te breiden. Hierbij werden telkens muurresten aangetroffen.

Spoor 1 betreft een eensteense muur die parallel met de Tiendenshuur loopt (Fig. 21). Ze bevindt zich op ca. 65 cm van de muur van de Tiendenshuur. Tussen de bakstenen zitten formaten van 24x11x6 cm en 23x11x6cm. De muur is opgebouwd met gelige zandmortel. Dit baksteenformaat kan in de Abdij van Park ook teruggevonden worden bij het Melkhuisje en enkele delen van de omheiningsmuur van de boomgaard, hetgeen een datering eind 18de – 1^e kwart van de 19de eeuw doet vermoeden¹².

Fig. 21 Zicht op spoor 1. (ARCHEBO bvba 2013)

Spoor 2 betreft eveneens een muur (Fig. 22). Deze staat haaks op de muur van de Tiendenshuur. Het gaat om twee parallelle muurtjes waartussen zich ook nog stenen in verband bevinden. De muur staat los van de muur van de Tiendenshuur. Ze is opgebouwd uit baksteen en natuursteen en werd gemetseld met wit-grijze-beige kalkmortel.

¹² A. Wouters 2013.

Fig. 22 Zicht op spoor 2. (ARCHEBO bvba 2013)

Beide muren bevinden zich op ca. 50-60cm onder het maaiveld. Ze bevinden zich op een afstand van ca. 4m van elkaar. Op basis van de plannen van de architect kan men stellen dat S1 zich ter hoogte van een deuropening bevindt en S2 net ten oosten van de tweede deuropening (Fig. 23). Mogelijks kunnen de muren in verband gebracht worden met oudere trapgaten naar de kelder.

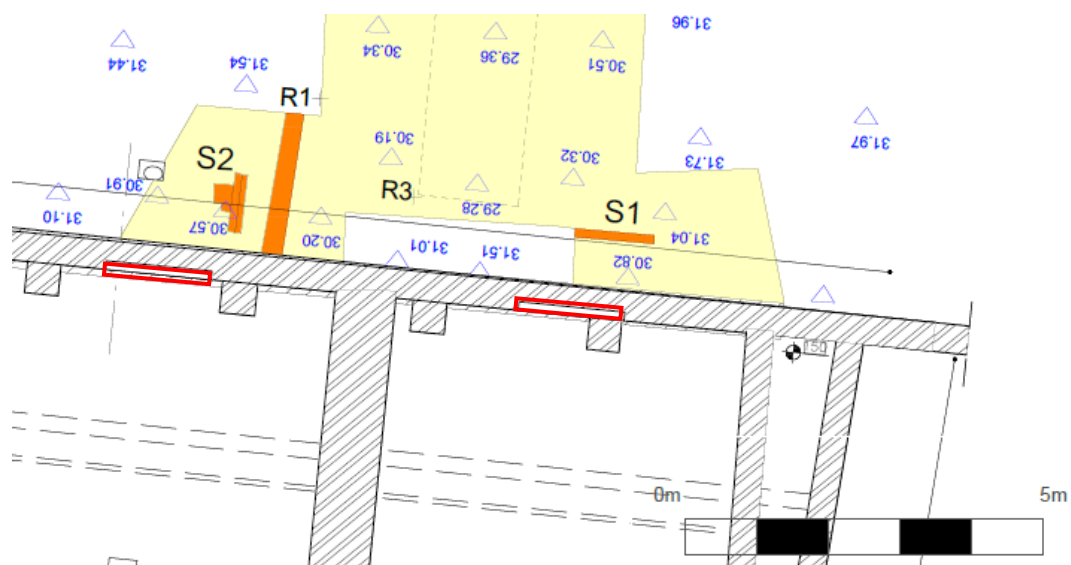

Fig. 23 Plan van WP1 met locatie van de deuropeningen (rood omlijnd). (ARCHEBO bvba 2013)

Spoor 2 loopt evenwel over de aangetroffen weg, hetgeen doet vermoeden dat er oorspronkelijk een weg naast de schuur liep en deze muur (S2) later werd gebouwd, waarbij mogelijks de weg opgeschoven werd. Omwille van de aangetroffen muurresten kon niet dieper gegaan worden om de deuropeningen te vinden aangezien dit zou vereisen dat de muurresten weggebroken worden.

Wanneer men de snede van de Tiendenschuur bekijkt kan men vaststellen dat de deuropeningen in de kelder zich op een diepte van ca. 28,60m TAW bevinden (Fig. 24). De aangetroffen weg bevindt zich op ca. 29,75-29,95m TAW. Dit zou betekenen dat er sowieso een trap nodig was om vanuit de kelder de weg te bereiken.

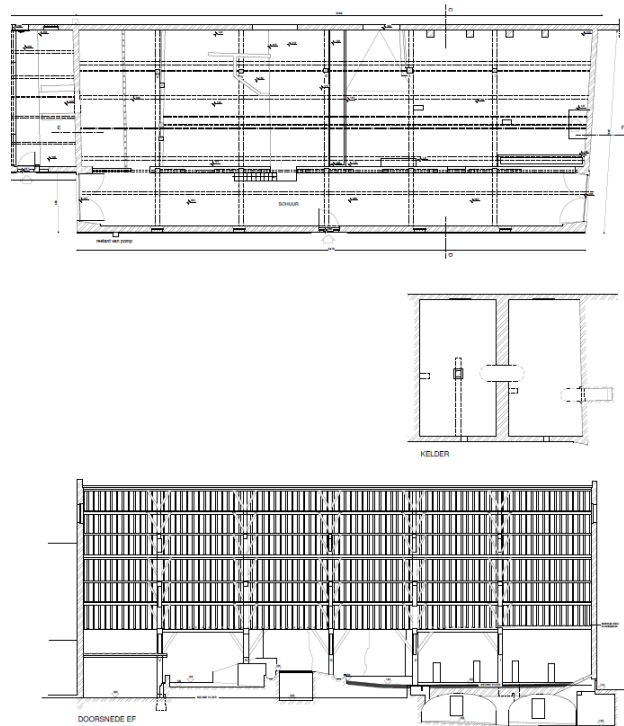

Fig. 24 Grondplan benedenverdieping, kelder en doorsnede (west-oost) van de schuur. (Architectenbureau K. Beeck 2013)

8.3. WERKPUT 2

Werkput 2 was 17,49m² groot. Het archeologisch relevante niveau in werkput 2 bevond zich op ca. 29,70m TAW. Bovenaan bevond zich eerst een puinpakket van ca. 60cm dik die duidelijk verschilde van de puinlaag in werkput 1 en van meer recente aard was. Hieronder bevond zich de natuurlijke bodem.

Er kon één spoor waargenomen worden (Fig. 25). Het ging om een grijze greppel die van oost naar west liep. Na het couperen bleek de vulling sterk aan te sluiten bij de bovenliggende lagen en kan men dan ook stellen dat het om een recenter spoor gaat.

Fig. 25 Zicht op spoor 1 in werkput 2. (ARCHEBO bvba 2013)

Van de weg werden hier geen restanten teruggevonden. Dit is vermoedelijk te wijten aan latere ingrepen waarbij deze zone werd afgegraven. De boer die de tiendenschuur als stal gebruikte, heeft heel wat verstoord en vermoedelijk dateert het puinpakket uit deze periode.

8.4. ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN

Er werden geen archeologische vondsten aangetroffen tijdens de prospectie of bij metaaldetectie.

9. EVALUATIE, WAARDERING EN AANBEVELINGEN

9.1. EVALUATIE

- Zijn er sporen aanwezig van de laan of tuinpad?

Ja. Er werd een compacte laag aangetroffen die als weg kan aangeduid worden. Er kunnen eveneens karresporen aangeduid worden.

- Hoe was deze opgebouwd?

Deze weg vertoonde geen verharding met keitjes of kasseien of een stabilisatielaagje of iets dergelijks. De aarde was plaatselijk gewoon zeer gecompacteerd.

- Kunnen er nog sporen teruggevonden worden van bomen of andere begroeiing die de laan flankeerden?

Er konden geen resten teruggevonden worden van begroeiing. Mogelijks kunnen er nog resten van begroeiing teruggevonden worden naar het noorden toe.

- Werden nog andere sporen aangetroffen?

In werkput 1 werden nog twee muren aangetroffen die mogelijks te maken hebben met trapgaten naar de kelder. In werkput 2 werd nog een recenter greppeltje gevonden.

- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?

De sporen die werden aangetroffen waren antropogeen.

- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

De bewaringstoestand is zeer goed. Zowel de resten van de muren als de weg zijn in goede staat.

9.2. WAARDERING

De waarde van de weg en de aangetroffen muren is hoog. De Abdij van Park kent een zeer lange geschiedenis en met het oog op de volledige restauratie van de abdij dienen alle mogelijkheden om meer te weten te komen over de geschiedenis van deze site aangegrepen te worden. In dit geval gaat het meer bepaald om de weg die op alle oude plannen te zien is, maar op heden verdwenen is en enkele muurrestanten waarvan niets gekend is. Het is dan ook noodzakelijk het maximum aan informatie hieruit te halen.

9.3. AANBEVELINGEN

Afhankelijk van de toekomstige afgravingen dient hier een begeleiding of opgraving te worden voorzien. De uiteindelijke beslissing omtrent eventueel vervolgonderzoek en de te volgen strategie wordt door het Agentschap Onroerend Erfgoed bepaald. Ter hoogte van werkput 1 en 2 bevindt zich een puinpakket van ca. 60 cm. Indien niet dieper dan dit puinpakket wordt gegraven dient geen onderzoek te gebeuren, maar moeten archeologische vondsten en sporen die bij graafwerken te voorschijn komen steeds als toevalsvondst gemeld worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed. Indien men dieper zou graven dient er zeker een archeologische begeleiding te gebeuren, maar geniet een stratigrafische opgraving voorafgaand aan de werken de voorkeur. Bij vervolgonderzoek

dient vooral aandacht uit te gaan naar de weg en de structuren die zich tegen de Tiendenshuur bevinden.

Er dient opgemerkt te worden dat bij vervolgonderzoek voldoende aandacht moet uitgaan naar de stabiliteit van de schuur. Reeds bij het vooronderzoek viel een steen uit de Tiendenshuur.

Los van deze weg kan ook nog opgemerkt worden dat indien men in de moestuin werken zou uitvoeren, zeker ook onderzoek nodig is, waaronder geofysisch onderzoek, proefsleuven,...

10. BIBLIOGRAFIE

M. Smeets (2008) Archeologisch onderzoek in het Locutorium van de Abdij van Park (Heverlee, Leuven, Vl.-Bt), in: L. Henderickx & N. Mees (eds.) (2008) *Archaeologia Mediaevalis* 31, Namen, p. 101-104.

M. Smeets (2008) Het archeologisch onderzoek van het Locutorium van de abdij van park, *Archeologie 2008, Recent archeologisch onderzoek in Vlaams-Brabant*, Leuven, 16-18.

M. Smeets & M. Steenhoudt (2009) *Archeo-rapport 13: Het archeologisch onderzoek van de Mariapoort van Abdij van Park (Heverlee)*, Kessel-Lo.

V. Vander Ginst & M. Smeets (2013) *Archeo-rapport 168: Het archeologisch onderzoek in de Sint-Janspoort en het molencomplex van het Abdij van Park te Heverlee*, Kessel-Lo.

A. Wouters (2013) *Bouwhistorische fiches*. (voorlopige versie)

W. Wouters, J. Van Laecke, (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap) e.a., *Verslag van de prospectie met ingreep in de bodem op het neerhof van de Parkabdij in Heverlee (Leuven, provincie Vlaams-Brabant), uitgevoerd op 11 januari 2005*.

Collectie Parkabdij, Archief Abdij van Park.

Fotocollectie Parkabdij, Archief Abdij van Park.

AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen) (2006), <http://www.agiv.be/gis/>.

AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen) (2006) *Digitaal hoogtemodel*, <http://ogc.beta.agiv.be/GDIviewer/>.

CAI (Centrale Archeologische Inventaris) (2011), <http://geovlaanderen.gisvlaanderen.be/geovlaanderen/cai/>.

Koninklijke Bibliotheek van België (2010), Ferrariskaart, http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerrarisCarte_nl.html.

GIS Vlaams-Brabant (2013) Atlas der Buurtwegen, <http://gis.vlaamsbrabant.be/webgis/bin/view/AtlasBuurtwegen>

11. BIJLAGEN

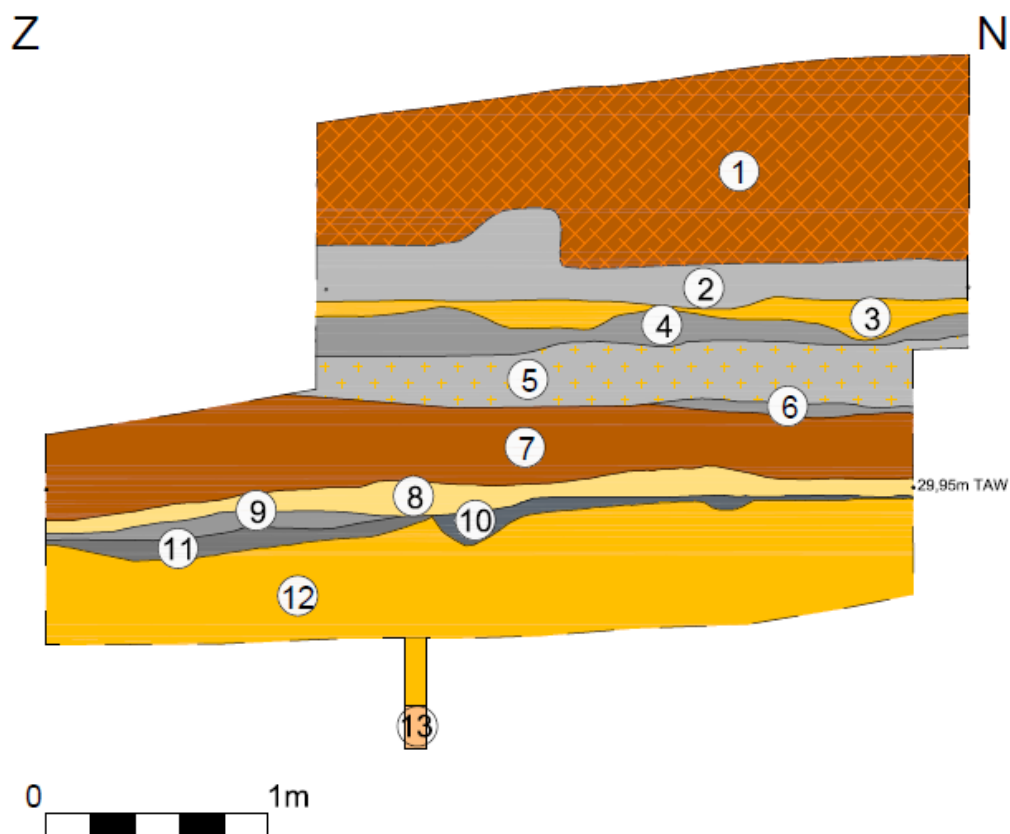
- Fotolijst
- Sporenlijst
- Profieltekening
- Plannenlijst

FOTOLIJST								
Fotonummer	Werkput	Oriëntatie	Overzichtsfoto	Spoor	Profiel	Coupe	Opmerkingen	Datum
HETI 001	1	W	x	3				2/12/2013
HETI 002	1	W	x	3				2/12/2013
HETI 003	1	W	x	3				2/12/2013
HETI 004	1	Z			x			2/12/2013
HETI 005	1	Z			x			2/12/2013
HETI 006	1	Z			x			2/12/2013
HETI 007	1	Z			x			2/12/2013
HETI 008	1	Z			x			2/12/2013
HETI 009	1	Z			x			2/12/2013
HETI 010	1	Z		1				2/12/2013
HETI 011	1	Z		1				2/12/2013
HETI 012	1	W			x			2/12/2013
HETI 013	1	W			x			2/12/2013
HETI 014	1	W			x			2/12/2013
HETI 015	1	W			x			2/12/2013
HETI 016	1	W			x			2/12/2013
HETI 017	1	W			x			2/12/2013
HETI 018	1	W			x			2/12/2013
HETI 019	1	W			x			2/12/2013
HETI 020	1	W			x			2/12/2013
HETI 021	1	W			x			2/12/2013
HETI 022	1	W			x			2/12/2013
HETI 023	1	W			x			2/12/2013
HETI 024	1	Z		1				2/12/2013
HETI 025	1	Z		1				2/12/2013
HETI 026	1	Z		1				2/12/2013
HETI 027	1	Z		1				2/12/2013
HETI 028	1	Z		1				2/12/2013
HETI 029	1	Z		1				2/12/2013
HETI 030	1	Z		2				2/12/2013
HETI 031	1	Z		2				2/12/2013
HETI 032	1	Z		2				2/12/2013
HETI 033	1	Z		2				2/12/2013
HETI 034	1	O		2				2/12/2013
HETI 035	1	O		2				2/12/2013
HETI 036	1	W		2				2/12/2013
HETI 037	1	W		2				2/12/2013
HETI 038	1	ZW		2				2/12/2013
HETI 039	1	ZW		2				2/12/2013
HETI 040	1	Z	x				vlak 2	2/12/2013
HETI 041	1	Z	x				vlak 2	2/12/2013
HETI 042	1	Z	x					2/12/2013
HETI 043	1	Z	x					2/12/2013
HETI 044	1	Z	x					2/12/2013
HETI 045	2	W	x					2/12/2013
HETI 046	2	W	x					2/12/2013
HETI 047	2	N			x			2/12/2013
HETI 048	2	N			x			2/12/2013
HETI 049	2	N			x			2/12/2013
HETI 050	2	N			x			2/12/2013
HETI 051	2	O		1		x		2/12/2013
HETI 052	2	O		1		x		2/12/2013

HETI 053	2	O		1		x		2/12/2013
HETI 054	2	O		1		x		2/12/2013
HETI 055		W	x					27/09/2013
HETI 056		O	x					27/09/2013
HETI 057		O	x					27/09/2013
HETI 058		W	x					27/09/2013
HETI 059		W	x					27/09/2013

SPORENLIJST					
Spoornummer	Werkput	Vlak	Beschrijving	Datering	Coupe
1	1	1	bakstenen muur, zandmortel, 24x11x6cm, 23x11x6cm, eensteens	nog niet nader te bepalen	
2	1	1	bakstenen muur, kalkmortel, deels natuursteen, jonger dan S3	nog niet nader te bepalen	
3	1	1	weg, compacte laag, donkergrijs-blauwgrijs, vermoedelijk met twee karresporen	nog niet nader te bepalen	x
1	2	1	grijze greppel	recent	x

PROFIELTEKENING WERKPUT 1 - WESTPROFIEL

1. puinlaag; 2. Grijs; 3. Beige-geel, leem; 4. Donkergrijs, baksteenbrokken; 5. Grijs-geel gevlekt, laagjes, houtskoolspikkels; 6. Donkergrijs, zand; 7. Bruin, baksteen, mortel; 8. Beige, leem, baksteen; 9. Donkergrijs, homogeen (weg); 10. Grijs, baksteen (weg met karresporen); 11. Grijs-donkergrijs, compact, leem (weg); 12. Zandleem, geel; 13. moederbodem

PLANNENLIJST

Plan 1 Werkputinplanting bestaande toestand

Plan 2 Sporenplan WP1

Plan 3 Sporenplan WP2

Plan 4 Boringen

106A

**ARCHEOLOGISCHE
PROSPECTIE MET
INGREEP IN DE BODEM -
HEVERLEE - ABDIJ VAN
PARK - TIENDENSCHUUR**

Opdrachtgever

Stad Leuven
Professor van Overstraetenplein 1
3000 Leuven

Opdrachtnemer

Merelnest 5
B-3470 Kortenaken
+(32)491/ 74 60 77
info@archebo.be

**WERKPUTINPLANTING
BESTAANDE TOESTAND**

December 2013

PLAN 1

Legende

- onderzoeksgebied
- werkputten
- WP1 werkputnummer

0m 5m

opmeting: Jonas Artois Landmetingen

ARCHEOLOGISCHE
PROSPECTIE MET
INGREEP IN DE BODEM -
HEVERLEE - ABDIJ VAN
PARK - TIENDENSCHUUR

Opdrachtgever

Stad Leuven
Professor van Overstraetenplein 1
3000 Leuven

Opdrachtnemer

Merelnest 5
B-3470 Kortenaken
+(32)491/ 74 60 77
info@archebo.be

SPORENPLAN WP1

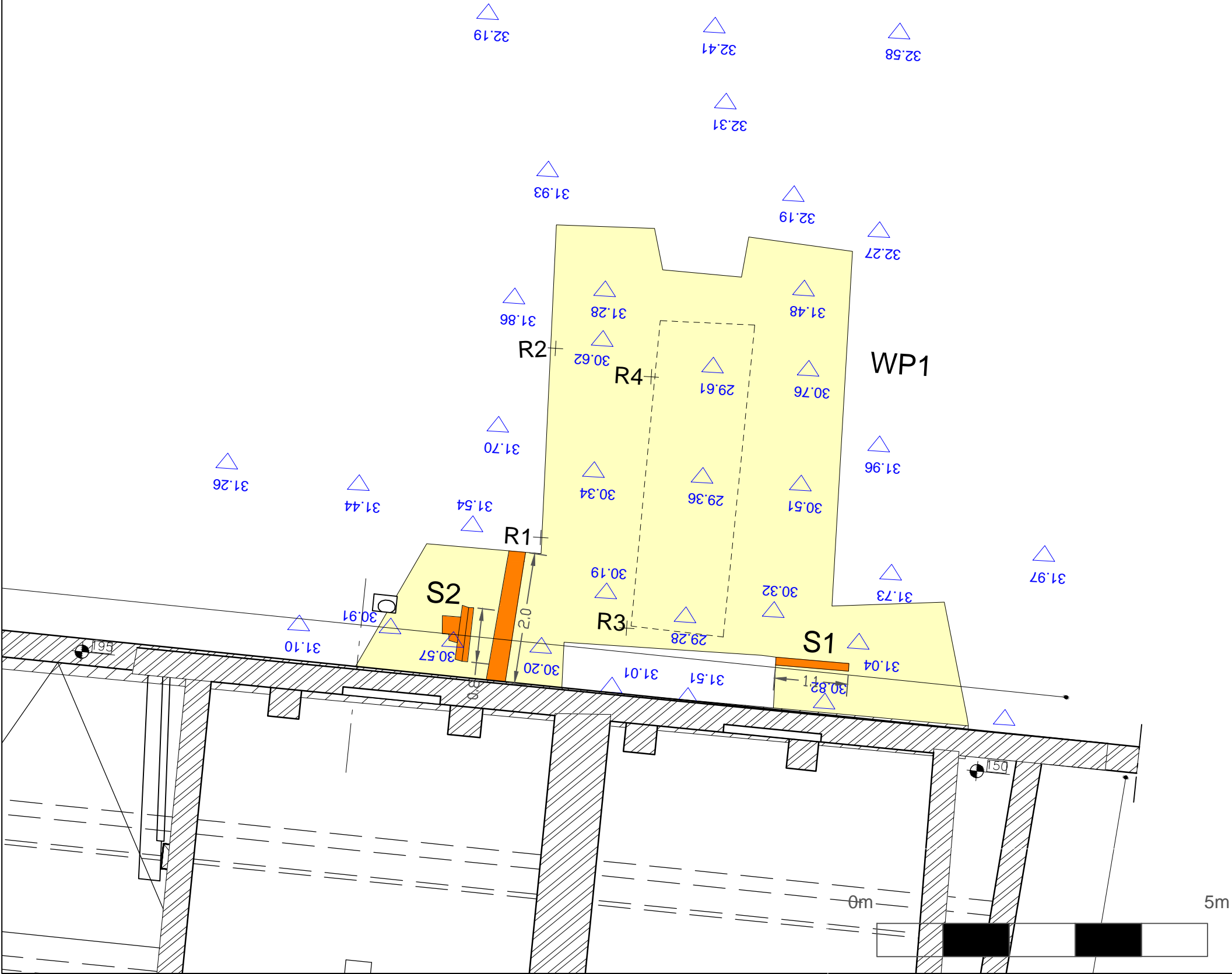
December 2013

PLAN 2

Legende

- WP1 werkputnummer
- 8.25 hoogte TAW
- muur
- S1 spoornummer
- R1 referentienagels

opmeting: Jonas Artois Landmetingen

ARCHEOLOGISCHE
PROSPECTIE MET
INGREEP IN DE BODEM -
HEVERLEE - ABDIJ VAN
PARK - TIENDENSCHUUR

Opdrachtgever

Stad Leuven
Professor van Overstraetenplein 1
3000 Leuven

Opdrachtnemer

Merelnest 5
B-3470 Kortenaken
+(32)491/ 74 60 77
info@archebo.be

SPORENPLAN WP2

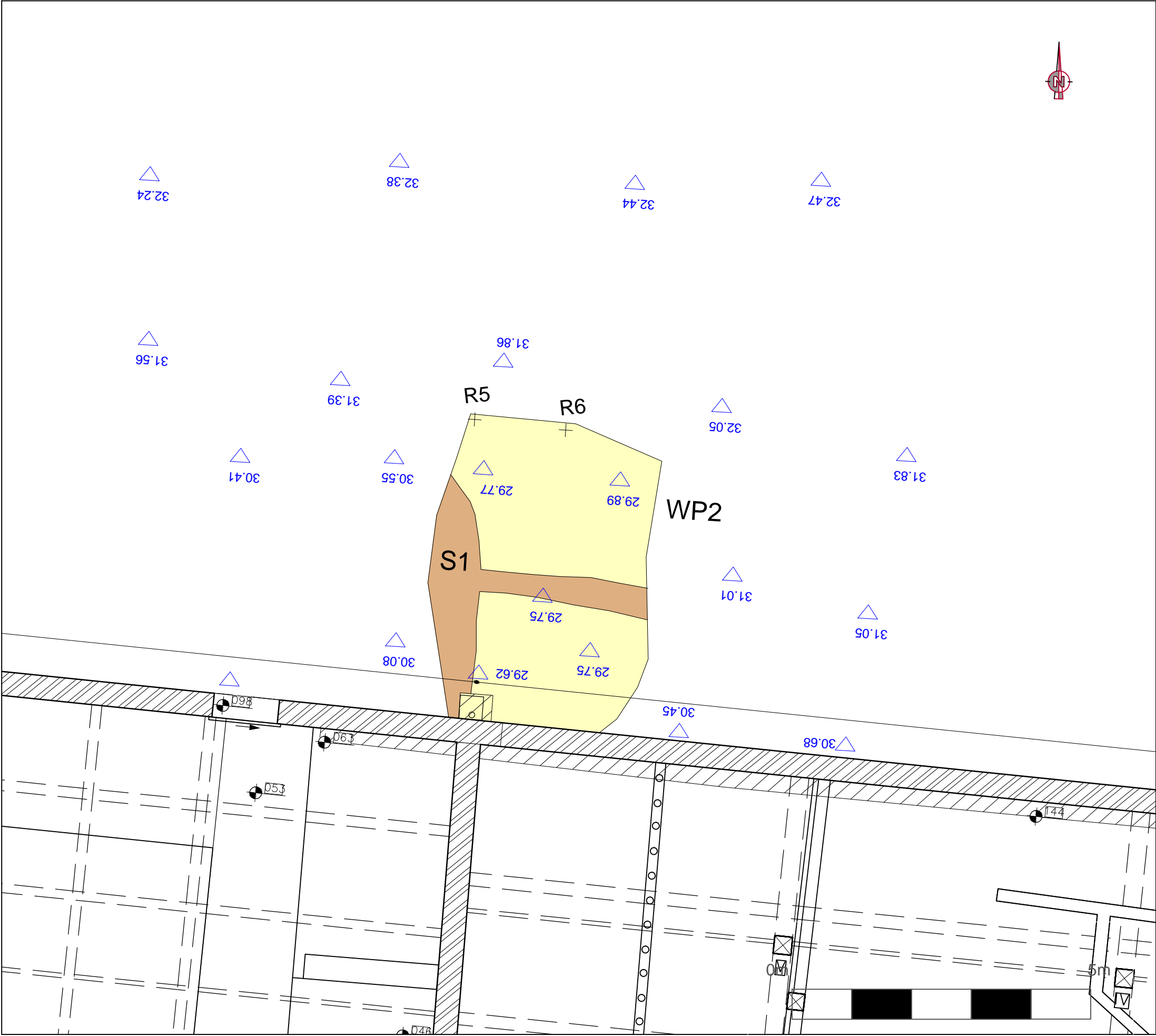
December 2013

PLAN 3

Legende

- WP1 werkputnummer
- 8.25 hoogte TAW
- spoor
- S1 spoornummer
- R1 referentienagels

opmeting: Jonas Artois Landmetingen

106A

**ARCHEOLOGISCHE
PROSPECTIE MET
INGREEP IN DE BODEM -
HEVERLEE - ABDIJ VAN
PARK - TIENDENSCHUUR**

Opdrachtgever

Stad Leuven
Professor van Overstraetenplein 1
3000 Leuven

Opdrachtnemer

Merelnest 5
B-3470 Kortenaken
+(32)491/ 74 60 77
info@archebo.be

BORINGEN

December 2013

PLAN 4

Legende

- onderzoeksgebied
- werkputten
- WP1 werkputnummer
- boring
- Bo1 boornummer

opmeting: Jonas Artois Landmetingen

